

ЗАПОРОВОКЕЦ За ... ОКЕАНОМ

ІВАН КИРПАТИЙ

IVAN KYRPATYJ

**ZAPOROZHETS
BEYOND
THE OCEAN**

Publisher Petro Yamniak, 9 Lincoln Pl., Clifton, N.J. 07011

USA

1974

ЗАПОРІЖЕЦЬ За ... ОКЕАНОМ

ІВАН КИРПАТИЙ

diasporiana.org.ua

ВСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ

Обкладинку виконала мисткиня Люба Мазяр

СЛОВО АВТОРА

- Нагадавсь мені Іван, той славний, Сорокати,
Шо „До Складу і Прикладу” правду вмів сказати.
- Я – лише Іван Кирпатий і не надто вчений,
А, одначе, вся громада знає вже про мене.
  - Емігрант я незвичайний! О, ні! Політичний!
Дух мій не матеріяльний, а патріотичний!
    - Заки вибрався за море, натрудивсь чимало
в таборівій поліції, в кухні, де попало.
  - Хист мій організаційний вміли всі цінити,
тож у таборі я висів на списках еліти.
    - Я ні славний Понеділок, ні не славний Ікер,
І не Юзько Калафатюк, і не жаден „спікер” ,
а простесенька людина на подобу Божу,
що дурниці говорити – то здається, можу.
  - Я би міг вам говорити навіть цілу днину,
та сьогодні сьогодні говорити буду лиш годину.
    - Налюдей, коли говорю, вплив великий маю,
бо без пам’яті говорю, з картки не читаю.
  - Хто таке я? Я скажу вам. Амбасадор з Краю!
вдень працюю при будові, ніччю замітаю...
    - Бо сказав Тарас Франко, що той, хто спить на волі,
той як спав, так далі спати буде все в столоді.
  - Так! Для України треба важко працювати,
шоб її так, як належить, репрезентувати.
    - Амбасадором тут бути, це не є забава!
Треба знати політику! Це ж усіх нас справа.
  - Тож, шоб вам не дати спати,
Хочу дещо вас спитати,
Бо щось каже все мені,
Шо частенько ви сумні!

Ви, напевно, члени СУМА,
Що напала вас задума?
Не журіться, добрі люди,
Є СУМА, мільйон теж буде!

Журитесь, що в ООЧС-і
Не оборонили й досі
Ні одної із свобод
Крім нових жіночих мод?
Не журіться! Незабаром
Муж зістане куховаром,
Буде діток пильнувати,
Шити, прати, прасувати,
Жінка і без мужа згоди
Буде мати всі свободи!

Журитесь, що мельниківці,
Як докучать бандерівці,
Знов беруться до роботи
Й демонструють шосуботи?
Не журіться, добрі люди!
Там де мелять, хліба буде!

Журитесь, що УНРада вам ще ранги не надала,
І, що, дехто нарікає, що вона тепер нездала?
Не журіться, добрі люди!
Рада є, то й ранга буде!
Кажуть, навіть і селенко,
Як триматись буде крепко
Й УНРаду спомагати,
Генералом зможе стати!

Журитесь, що старші люди
Вимирають і не буде
З кого нам податку драти
Й на патріотизмі грати?

Не журіться, дайте рати,
Бо прийдеться нам вмирати,
І тоді всі наші бонди
Й так залишемо на фонди!

Журитесь, що наші діти
З нами не хочуть сидіти
Й не такий у них язик,
Як той наш, що мов праник?
Не журіться! Підростуть,
Шляхом тим, що й ми, підуть:
Партії свої складуть
І сваритись розпочнуть.

А тоді, мов праниками,
Пратимуться язиками!

Журитесь, що Патріярха
Рим не хоче нам надати,
Бо Москві дає медалі,
Щоб в неволі нас тримати?
Ви цим дуже не журіться,
А моліться, лиш моліться...

Я не хочу лиш питати.
Хочу дещо вам сказати.
Знаєте, що наші люди,
Хоч би ти і бився в груди,
Що говориш лиш до речі,
І ножа не пхаєш в плечі,
Не обчернюєш, не лаєш,
І нікого не чіпаєш,
То вони, хоч ти б і тріє,
Пальцем тицькнуть попід ніс:

„Це не так! Зовсім противно!

Чом сказав так, нам аж дивно!
Хто на це йому дав право?
От його б'ють! Браво! Браво!"
Так шукають тріску в оці,
Колькою вертять у боці,
Оплюють тебе, обмовлять,
Язиками так оброблять,
Шо з очей ти їм зникай,
Рота більш не відкривай.

Хоч у нас таких багато,
Шо поборюють завзято
Всяку думку, всякий почин,
Уважаючи за злочин,
Як без їх ти апробати
Хочеш певну ролю грати, –
То й, напевно, е немало
Ше й таких, шо люблять стало
Торувати іншим слід,
Шоб дала їх праця плід.

Заохотою людини,
/Без найменшої причини/
Я, зібравши ці дурниці,
Шо лежали на полиці,
Писані „на скору руку”
Для okazій, не до друку,
Видаю, бо кажуть люди,
Шо гріхом воно не буде,
Як мене пізнає світ,
Шо „творив” я стільки літ.

Віддаю вам їх у руки,
Шоб читаючи без муки
Вашим дітям для розради,
Користали з їх поради.

Те, чого не добачаю,
Вашій критиці лишаю.
Може, в чомусь помиляюсь.
Та на все так задивляюсь,
Як у книжці написав.
Все це бачив я, все знав.

* * *

„ЯК ШАСТЯЧКО ТЕБЕ ЗВЕДЕ, на це не зважай,
Бо доля все змінлива є, ти це пам'ятай!
Доля б'є, та не все, горе є, й те пройде!
Смійсь, не стогни, позбудешся ти певно біди”! –
Так скажай один поет. Хто й коли не знаю,
Та йому за це подяку я оцим складаю.

Як скінчилась війна,
До Америки раз-два
Кожний посилав листи,
І просив у них братів:
Черевиків, плащів
Й щось таке, щоби з'їсти.
Посилали брати
Нам усе, що могли,
Врешті й „ашуранси” нам прийшли!
Про щастя ми тут снили,
До щастя ми спішили,
Не всі, одначе, щастя тут своє знайшли.
„ЯК ШАСТЯЧКО ТЕБЕ ЗВЕДЕ і т. д.”

З нас кожний мав турботи,
Як ще не мав роботи,
Не мав ще „кари”, „гавзу”, ні „ТІ-ВІ”.
Тепер вже кожний має,
Все те, що лиш бажає,
Не має той турбот, хто все співав собі:
„ЯК ШАСТЯЧКО ТЕБЕ ЗВЕДЕ і т. д.”

Та день за днем минає
І все хтось нарікає,
Що хоч достаток – гроші в нього є,
Та радості не має
І поволі він вмирає,
Бо все, що тут, чуже, не рідне, не своє!
„ЯК ШАСТЯЧКО ТЕБЕ ЗВЕДЕ і т. д.”

Та я вас запевняю,
Що я не нарікаю,
Бо це нам не pomoже тут ніяк!
Хай в діла наші мрії
Обернуться в надії,
Що звільним Україну, а як ні, то так:
„ЯК ШАСТЯЧКО ТЕБЕ ЗВЕДЕ і т. д.”

* *
*

Починаю із кінця. Ви лиш уважайте
І все те, про що скажу вам, добре розбирайте!

Пам'ятаєте, як ми в табори попавши
Й волю славних переможців в них покуштувавши,
З дня на день війни нової ждали в тій надії,
Що вона комуну знищить й нам сповняться мрії:
Ми повернемось додому в Вільну Україну,
Відбудуємо її, та знову станемо до чину?

Та не сталось так, як серцем повним ми бажали...
Два світи, собі ворожі, друзями остались!...
Нам осталось тільки ждати, ждати, ждати й ждати,
Щоб кудись у світ широкий даліше мандрувати.

Пам'ятаєте, як ми, їдучи за море,
Обіцяли Україні улегшити горе?
Кожний з нас тоді божився, що де лиш приїде,
Українська справа зразу там угору піде!

Ми казали: – „Там нічого путнього немає,
То й не диво, що там наша справа пропадає!
Ні газети там не вміють мудро написати,
Ні політиків нема там, щоб пораду дати,
Як комуну ту захланну знищити легенько,
Щоб додому повернутись ми могли скоренько.
Там не вміють допомоги зорганізувати,
Щоби нам пенециліну, а не лахів – слати!
Там газети, що виходять, всі держаться моди
Про весілля, і христини, й інші всі нагоди
Так писати, мов важніших справ для них немає,
Понад ті, як хтось на знімку гарно виглядає.
Люди наші там „поцтиві” , але їх лідери
Думають про конто в банку і про хмародери.
Що в Америці є теж навіть наші президенти,
Та для справи, як щось зроблять,
то лише за „центи” !

Так у таборах про все те ми дискутували,
Як на виїзд ашурансів ще не діставали.
Кожний обіцяв для справи даром працювати,
І для справи цент останній лишній віддавати.

І мій друг Грицько Мазниця, що поїхав перший,
Заклинався і божився, що чудес довершить...
Тож, як стали вже ті „лісти” виїзду робити,
Ашуранси видавати і афідевіти,
Кожний пхався бути першим, щоб не запізнитись
Десь за морем українській справі прислужитись.
Тільки я один не пхався, бо не випадало,
І щоб чим посмарувати, було, та замало.
Добре, що в найпершій групі їде Гриць Мазниця!
Він мій приятель найбільший, слово – не дурниця!
Обіцяв же він для мене скоро все прислати,
Що про мене не забуде, буде пам’ятати.
Знає він, що я не сам тут, а й родину маю,
Що на нього всю надію й віру покладаю.

І мій друг Грицько Мазниця, що поїхав перший,
Заклинався всім на світі, що чудес довершить.

* *
*

Чи ви знаєте, як тяжко на листа чекати?
Хто ждав вістки від дівчини, тому не казати.
Отак я чекав щоднини на листа від Гриця...
Невже ж мене відцурався друг мій, Гриць Мазниця?
Чи в Америці за місяць так переродився,
Що одним маленьким махом у пани пошився?
Знаю, що там нашим людям дуже добре жити,
Бо чого душа запрагне, можна все купити.
Може від отих достатків Грицеві трудніше,
Може – думаю – працює так, що ледве дише...
Чи редактором зробили і часу не досить,
Бо політику справляє і вгору підносить...
Жінка теж мені почала часто дорікати,
Що листа від Гриця шкода вже чекати.

„Що з тобою, що сидиш так мовчки й не говориш?
Політика, мій коханий? Партію знов твориш?
Ах ті партії чортівські! Ти замість подбати,
Щоб піти на „чорний ринок” й молока дістати,
Тратиш час на партійництво, збори, збори, збори!
А вислід який із цього? Роздори й роздори!”

Я журюся, що не маю ще листа від Гриця,
А це, серденько, для мене не така дурниця,
Як собі ти уявляєш. Та ж Гриць нам поклявся,
Перед виїздом „за море”, як з нами прощався,
Що усіх нас забере там, вирве нас з табору.
Я на нього покладався, бачив в нім піднору.

„Кожний тут нам обіцяє, їдучи за море,
Що оставшим тут скитальцям всім поправить горе.
А як лиш туди приїде, зараз забуває
І про друзів, і про рідних, про всіх, кого знає” ...

Але я вже добре знаю жінчину натуру,
Що для неї не стрижене, то голоне здуру.
Хто як хто забути може, лиш не Гриць Мазниця!
Він обіцянку додержить, слово – не дурниця!
Ану, піду подивлюся в скриньці пошукаю,
Бо, що Гриць таки напише, все надію маю.

І на злість моїй Марині, наче сіль на рану,
Лист таки прийшов від Гриця, із-за океану.

Гей, приходьте всі сусіди зараз докімнати,
Я вам хочу від Мазниці листа прочитати!
Жінко! Жінко! Подай мені скоро окуляри!
Лист нарешті є від Гриця, може й є долари!
Посходилися сусіди, сіли, я читаю,
Раз на них, то знов на жінку часто споглядаю.

„Дорогий і незабутній друже мій, Іване!
Ми такі знайомі добре, що не пишу „пане” ,
А по імени тебе я, друже, називаю.
Найперше тобі опишу, як я проживаю.
Як сюди я лиш приїхав, всі мене гостили,
Годували, ночували й мов дитя пестили.
Навіть словом не питали, що вмію робити,
Але всі хотіли знати, де буду ходити:
Чи піду до православних, чи до „католиків” ,
/Я походжу із-під Львова, ти знаєш – Куликів?.../
Тут сусіди перебили, зчинили гармидер,
Кожний криком представлявся, що він вождь і лідер.
„Тю, агій, мара, та шож то, то і там жеруться,
І за те котрий Бог ліпший між собою друкься” ?
Годі було лист читати, бо ніхто не слухав...
Врешті в хаті стало тихо, лиш брєніла муха...
Ось почав я знов читати: „Друже мій Іване!
Хто тепер поміж своїми за пророка стане?
Хто з’єднає всіх докупи, наш розбитий нарід,

Хто відучить нас роздорів, партійництва, сварів?
Боротьба поміж церквами нарід поділила,
А політика дорешти вже його добила.
Тут за морем є теж групи: тут є мельниківці,
Там ізнов угаверівці й просто бандерівці;
І гетьманці, урдепівці, ООЧСУ і ОДВУ,
А скитальці, що прибули творять партію нову.
Як до них іше Союзи всі тоті додати,
Безпартійному не буде місця, де б пристати.
От політика! До чого нас вона провадить?
Може вродиться колись хтось, що цьому зарадить!" ...
Тут ізнову зашуміли сусіди у хаті,
А і жінка вже почала часто позіхати.
Гречно вас перепрошаю, що листа вриваю.
Але жінчиної сварки радше уникаю.
Та ж я собі пригадав, що із нею мушу
Йти до міста, щоб купити моркву і петрушку.

* *
*

Перепрошую вас гречно за мою провину,
Шо листа перечитав був тільки половиною.
Та не знаю, чи радів би хто цими вістками...
Де ж таки, – пішли в дубину наші гарні пляни...
Може ліпше все забути, не псувати нервів,
Або знов обміркувати по довшій перерві?
Бо нас всіх вхопила розпач, мов коня на линву:
Чи не ліпше тут лишатись, ніж нам йти під ринву?
Різно радили сусіди, сперечались довго,
І падала кожна рада, наче дід на совгах.
І нарешті всі зідхнули, змучені журбою...
На такі турботи треба „хлопа з головою” .–
А я став читати дальше: – „Не писав я, друже,
Бо роботу маю незлу, навіть добру дуже.
Маю часто обертайми у фабриці Форда,
Кажуть спонзори, що в мене поправилось... личко.
До нічого не належу, бо часу не маю,

Но хіба, часом, у клубі пиво попиваю.
В церкві теж буваю часом, але дуже мало,
Бо давати до ковертки кводра треба стало.
А в неділю по обіді, як приляжу спати,
То не хочу телевіжен навіть вацювати.
На концерти я не ходжу, бо треба платити,
А тут, тільки телевіжен трішки покрутити,
Зараз пікчир, як у кіні, можу оглядати,
І притім без перешкоди трішки подрімати.
Гроші я не розкидаю на такі дурниці,
Як бенкети, чи пікніки, а чи вечерниці.
Якби так піти усюди, де треба платити,
То не міг би я до банку кілька сот зложити.
Тут щодень про нашу старість мусимо журитись,
Як не зможу заробляти, з чого буду жити?
Я не міг тобі тимчасом ще грошей післати,
Бо я мусів бил платити за меблі до хати.
Хати ще не доробився за того півроку,
Але маю власне авто, вже їжджу, нівроку!
Завжди думаю про тебе і не забуваю,
Шо в Німеччині я друзів у таборах маю.
Як ще трохи підроблюся й хату буду мати,
То й тобі, мій добрий друже, зможу шось післати.
Ти нічим там не журися, буде все в порядку.
Я на днях піду до знимки й вишлю вам на згадку.
А тепер пакет готую для тебе великий:
В нім штани, сорочка біла й жовті черевики.
Все це вживане вже й трохи витерте усюди,
Бо мене посилка менше коштувати буде.
Те, що трохи вже подерте, можеш полатати,
І порядно навіть в цьому будеш виглядати.
Краваток тобі шлю більше, бо багато маю,
І, як їх тобі не вишлю, то повикладаю.
Все тобі пішлю Іване, тільки не журися!
До роботи тут за море, дуже не спішися...
Якби ти не мав нікого, хто б міг помагати,

То річ ясна, що ти б мусів у світ маюдрувати.
Але, як мене тут маеш, ти там не журися!
Жий собі там спокійненько, тай... трохи учися...
Бо тут є цілком інакше ніж ми говорили!
Тут тепер, як ми прибули, все знов відновили.
Нас „старі” не допускають до слова, мій друже,
Дивляться на нас злим оком і то навіть дуже.
Кажуть нам, що набідились, край підпомагали,
Що за гроші їх „Просвіти” в краю будували,
А тепер хто тут приїде, хоче їх учити,
Як вони для України тут повинні жити.
„Кожний з вас, хто тут приїде, то політику веде,
Та як щось зробити треба, то його нема ніде!
Дбаєте лиш про вигоди, авто в кожного вже є,
Але тим, що залишились, помагати мусим ми.
Хоч багато з нас не вміло читати й писати,
Та Церкви, Доми і Школи вміли збудувати” .
Хоч-не-хоч, а я їм мушу рацію признати,
Що нас на свої „престоли” не хочуть пускати.
Так на цьому я кінчаю довгу писанину,
Здоровлю тебе ширенько і твою родину.
Не гризіться! Я напевно не забуду тут про вас,
І, як тільки ще підроблюсь, вишлю кернакет сейчас.

Ваш Гриць Мазниця. Дякую” .

Тихо в хаті, мов у гробі. І сусіди встали,
Чом зажурені відходять, того не сказали.
Розпроцались по-сусідськи тай пішли додому,
Кожний з них про те, що слухав, думав по-своєму.

* *
*

Але жіночка, як вийшли, рота відкривас
І мене, немов дитину, розуму навчас.
– „Дочитався? Зрозумів ти? Ось тобі наука!
Пискувати і хвалитись, це не жодна штука!

А зробити мудре діло і респект здобути,
Про любов, що там між ними нині нам почути,
Ще політика, що дала б поміч Україні,
А не сварка за вождівство, що так б'є нас нині!
Там „старі” про наші справи все докладно знають,
І тому тих, що приїдуть там, не поважають” .

Перестань і не мудруй так, бо, як хтось почує,
То мені будучність світлу вже ось тут зруйнує.
Ти не знаєш, що мене тут і тебе чекає.
Хто з таких як я, кохана, про престиж тут дбає!
От подумай. Що то буде, як настане зміна?
Повертаємось додому й „море по коліна” .
Я міністром, а дружина пані міністрова,
І для неї вже й палата з слугами готова.
Всі поклони б'ють низенько, ласки забігають,
І презенти найдорожчі прямо в руки пхають.
Але, щоб міністром бути, треба працювати,
Треба вже тепер сваритись, щоб цей пост дістати!

– „Я це знаю і без тебе, мій ласкавий пане,
Що гадаєте, з вас кожний в Україні стане,
Як уже не президентом, то бодай міністром,
А вже той, хто найдурніший, буде лиш бурмістром” .

Що з тобою говорити про державні справи!
Ти не думаєш реально, вийшла вже із вправи!
Табір, коци, зупа, лахи в тебе все на думці,
І, як виїдем за море, щоб жили ми вкупці.
Буде з ким поговорити та пожартувати,
У потребі і поплакати і поплютькувати.
Чоловік робити буде, як тота конина,
Бо я в тебе чоловік, так, але не людина.

Партія мене веде, я служу для неї!

– „Я бажаю, щоб служив ти більше для Ідеї”!

А хіба ж це не ідея президентом бути?
В Україну, на готове все для нас, вернутись?
За таку ми Україну боремось, серденько,
А ти мене лиш не зрадь і жий спокійненько.

– „Ще для мене, президенте, нині вже не новість,
Що з роками в партійництві загубив ти совість.
Дуриш сам себе та й других з розуму ти зводиш,
І, в багні із грішним людом заблукавшись, бродиш.
Ох, не трать часу даремно, а візьмись до діла,
Щоб про тебе вся громада чесна не гуділа,
Щоб на мене не дивились люди злющим оком,
Щоб сусідам не була я колькою під боком.
Чесна праця не була ще соромом нікому,
А нечесна, і громаді і йому самому
Все приносила наругу й безпощадні кпини,
Бо зійшов він із дороги чесної людини.
І Грицько в листі цім пише дуже щиро, ясно,
Що брехню вже там відкрили ті „старі” прекрасно.
Хочеш далше жить брехнею, жий, роби роздори,
Вже театри є партійні, і партійні хори,
Все що є, то все партійним хочете зробити,
Щоб з партійних шкуру здерши легше в світі жити.
Непартійних не чіпляйтесь і не критикуйте,
І брехнею лиш своїх ви діточок годуйте.
Я із встиду мабуть скорше в чужині сконаю,
А міністром ти не будеш – всі і я це знаю.
Ти ні швець, ти ні кравець, лиш матуру маєш
І щоб фаху тут навчитись, навіть і не дбаєш.
Що за користь Україні з тебе може бути,
Як про школу і науку ти й не хочеш чути?
Інші вчаться, студіюють, бо наука – сила,

І тебе, я не один раз вже о те просила,
Щоб політику ти кинув, ти таки уперся
Та за партії справунки з іншими пожерся.
Ох, щоб скорше вже за море, щоб про це забути,
Щоб про всі тоті дурниці більше вже не чути.
От, дивися, як Грицько той скоро там змінився,
Як жаліє, що нічого тут він не навчився.
Хитрував і мудрував тут, так як ти, небоже,
Та в Америці та хитрість жити не pomoже.
Там мудріші є за вас, бачуть світ реально,
Як стрілятимеш дурниці, то скінчиш фатально.
Зупи там ніхто вже даром вам панам міністрам
Не даватиме в таборах, як отут дипістам.
І таких дурних не буде, щоб ішли за вами,
А, як підуть, то з пустими, ясна річ, торбами.
Ти на мене президенте не дивись так грізно,
Втратив ти в житті багато, та однак не пізно,
Щоб з дитинством покінчити, а дорослим стати,
Щоб все бачити реально, не фантазувати.
Правда, слухати тобі є гірко ці мої завваги,
Ти добився у партійних певної поваги,
Бо виконуєш накази й іншим їх диктуєш,
А тут раптом ти від мене ширу правду чуєш”

Досить, мила, не гризися, я все те сам знаю. —
— „Обіцяєш стати іншим? Слово?”

Обіцяю!

* * *

Через тиждень, Гриць Мазниця знов до мене написав,
І, звичайно, про життя там, що його досить пізнав.
— „Старі” — люблять, щоб хвалити їхні гавзи і калити,
Народні Доми і бари, їх політику і свари,

Не казати „пан” , а „містер” , не „добридень” , а „галов” ,
Бо від тих „панів крайових” , то підноситься в їх кров.
А „нові” , щоб їм титули перед прізвищем давати
Й перед ними капелюх свій, навіть, як є дощ, знімати,
Героями називати, ” цілуй ручки” говорити,
І не „кводрами” на заклик, а долярами платити.

А жінки, щоб їм про моду, про кохання, їхню вроду,
Про „ліпстики” , пудри, мінки куплені на борг для жінки,
Про пахучі голі плечі, станики та інші речі
Гарно й мило щебетати, – тільки віку не чіпати.
Ох, нещасний чоловік, що спитав про жінки вік.

Чоловіки? – Їм новини подавай що півгодини!
Без них вони не вони, головно – балакуни.
Вічно їм про мельниківців, бандерівців, унрадівців
Виголошуй реферати і брешти, бо будуть прати.

Я все це гарненько знаю і тому я не чіпаю
Ні Мельника, ні Бандеру, УНРаду, УГВ-еру,
Гетьманців, Соціялістів, і „грінорів” /тих діпістів/,
Не чіпаю і не буду, бо для цього шкода труду!

Тут багато в нас жінок, але мало „під вінок” .
І мужчиц в нас подостатком, але клопіт з їх додатком,
Бо, як має гроші в банку, то стає до праці зранку,
А як має власну кару, то жінок теж має пару,
А як ходить, бо без кари, то знайти не може пари,
А як має „борт і рум” , то навколо нього шум,
А не має він нікого, то, мабуть, він до нічого,
А якщо вже хто вдівцем, той жие „із олівцем” ,
А до того як ше й діти, то вже й так йому сидіти.
Є багато в нас Союзів, та немає братніх сувізів.

Я тобі це написав, щоби ти запам’ятав,

Чим живуть тут наші люди й що робити треба буде,
Щоб спокійно тут прожити й легко гроші заробити.

Оставайте всі здорові і не забувайте,
І привіт від мене щирий всім там передайте.

Ваш Гриць Мазниця. Дуже дякую”.

* * *

Не хотів би я до Гриця лист тепер писати,
Бо не знаю, як його і з чого починати.
Хоч—не—хоч, а зараз кілька слів склеїти мушу,
Щоб йому були до серця і загрили душу.
Він так гарно написав нам про тамтешні справи:
Про політику, пікніки, про церкви, забави,
А від мене ще ні слова не одержав й досі!
Ще подумає, що муха на мойому носі
Насолоджуєсь, кусає й не дає писати,
Що Гриць ще не зміг пакунка другові прислати.
Тож беру перо й чорнило, до стола сідаю,
І до Гриця, мого друга, так лист починаю:
Грицю! Грицю Дорогенький! Мій Ти щедрий друже!
Що до Тебе не писав я, тим стидаюсь дуже!
Та часу, щоби писати, знаєш, в мене мало,
Бо політику вести я мушу, брате, стало.
Мушу масу ту немасну, що ще тут лишилась,
Пильнувати, щоб за море дуже не спішилась,
Бо, як я тут сам останусь, з чого буду жити,
Як нема де і не буде щобудь заробити?
Як тепер ми тут живемо, годі описати,
Щоб тривогу і турботи правильно назвати.
Але я Тобі не хочу про все це писати,
Щоб Ти там не міг вигідно і спокійно спати.
Набідився Ти тут з нами, добре пам’ятаєш,
І тому до нас Ти пишеш, нас не забуваєш!
Тішимось, ми і сусіди, що роботу маєш

І до банку Ти щотижня гроші відкладаєш.
Дякую за ті пакунки, що для нас готуєш,
Що про все, що нас цікавить, часто інформуєш.
Тішимось, що Ти під кожним оглядом, змінився,
Що так скоро і багато Ти там вже навчився.
Тож пиши, коли лиш можеш, й так, як каже совість,
Це про що Ти написав нам, це велика новість.
Тут життя не так цікаве, як колись було,
Бо багато з нас, "героїв", тут уже не стало.
Як вони там десь за морем, а Ти їх стрічаєш,
Передай привіт від мене й скажи так, як знаєш.
Більше вже Тобі сьогодні, Друже, не „малюю”,
Шило-широ обнімаю і Тебе цілую.
Поцілунок від моєї любої дружини
Й від малої, мого скарбу, любої дитини.

Я Твій приятель довіку, Твій Іван Кирпатий,
В мене жінка і дитина, Ти ще не жонатий!

П. С.

Посилаю гарний віршик, що його я відписав,
Щоб на „СВЯТІ ЛИСТОПАДА” Ти сам продеклямував.

* *
*

Василь ГОЛОС

ЛИСТОПАД

*Прийшов він тихо, наче дух,
І мов шептав батькам до вух:
„Не спіть!... Вставайте!... Час настав,
Щоб кожний з ВОЛІ користав”!...*

*„Цісарській владі вже кінець!..
Народам всім урвавсь терпець!..*

*До ВОЛІ пруть, кайдани рвуть
І зброю в руки всі беруть!...*

*Я вістку вам оцю приніс,
Щоб ЛЯХ вам шкоди не наніс!...
Бо він хитрун уже не спить!...
Собі вас хоче підкорить"!...*

*Батьки на ноги піднялись,
Кудись у птьмі подались,
І, заким білий день настав,
Народ наш ВОЛЮ вже вітав!*

*За те й безсмертний він для нас,
Що нас збудив у слушний час,
Що дав нам славу світлих днів
На ВОЛІ і в боях за Львів.*

Листопад 1950 р.

* * *

Гриць вже більше не писав, а чому, не знаю,
І пакунка теж не вислав – бігме, присягаю!
Нащо було обіцяти, надію давати,
Коли когось на пакунок для друга не стати?

* * *

Врешті й мені пощастило ашуранс дістати.
/Виправді я це мусів маслом трішки смарувати,
Але трудно. В наших Центрах часто так бувало,
Шо, як ради не було вже, масло помагало/.
Ну! Нарешті! Виїжджаем, хто куди лиш може!
Почалися знов „скринінги” ... Уважай небоже...!
„Прізвище? А звідки ти? Де ти народився?
З ким тепер ти тут живеш? З ким ти оженився?

Де твої батьки тепер є? Кого в ЗДА ти маєш?
А чому на Батьківщину ти не повертаєш?
І так далі, і так далі, з мене витягали,
Але таки на нічому мене не злапали!
Врешті я зложив присягу, /ясна річ – правдиво!/
Взяв за руки жінку й доню і пішли „на пиво” .
А раненько спакувались, на кораблик всіли,
І нарешті, днів шіснадцять, що хотіли, їли.
Дехто з нашого транспорту так почав „скупчати” ,
Шо, як лиш кораблик рушив, то хотів вертати.
Не хотів нічого їсти, не хотів і пити,
Втратив розум і хворів так, мов від оковити.
Дехто тужив за часами, що були в таборах,
А найбільше за тим правом, що мав він на зборах.
Там він був „високо” – вченим, повним патріотом,
Міг когось, що не подобавсь, залишить „під плотом” .
А тут, він на пароплаві права вже не має,
Вже ніхто з ним не числиться, дехто й уникає.
Всі тут рівні, всі тут раді, що кінець неволі,
Шо жінки стругать не будуть в кухні бараболі.
А то перше, як помститись командант хотіли,
То паням для кухні бульбу йти стругать веліли.
Так! Так!... Тут на пароплаві згадували люди,
Як то ми, партійні люди, мали право всюди.
„Дуже добре, що минулась вже та самовлада,
Шо була партійним клубом – Таборова Рада” !
Так! Так!... Тут на пароплаві, про все те згадалось,
Через шо нераз із болю серце розривалось.

* * *

Удалося!!! – Вже на суші!!! Нью Йорк!!! – Контролюють...
Заглядають у валізи, мов на щось полюють.
Дивимось, – до нас наш спонзор усміхаючись іде.
Привітайся та до нас так: „Там на вас вже кара жде” !
Ми в страху... Перехрестились і питаємо – за шо?

„В нас на авто кажуть „кара” /усміхнувся він/ – й „дацо” .

Посідали ми в ту „кару” , вже без страху, ясна річ,
І приїхали до нього в пізню, пам’ятну нам ніч.

„Це мій гавз за сорок тисяч! В ньому є і рум для вас” .

– Дуже дякую вам, пане, але я не п’ю якраз!

„Шо „не п’ю? – Не п’ю нічого, ні горілки, ні вина,

Хай посвідчить вам це жінка, як хоче, хай п’є сама. –

– Пане „містер” , алкоголью ми ніколи не п’ємо.

Каву, молоко, а руму ми й не нюхали давно!

– „Ха-ха-ха-ха, ха-ха-ха-ха! Ох, які ви чудаци!

Рум – по-нашому – кімната, а „клязети” – то шафки!

Я скажу вам, що ми мову нашу знаєм тут усі,

Та вживаємо англійську, ми американці, ”сі” ?

Ну, сідайте, відпочиньте, я вам дещо розкажу,

Тільки слухайте уважно, бо це правда, не брешу!

Там діпістам, наші кажуть, не було зле жити,

Як з них кожний гарно вбраний, і вміє носити

У лівиці рукавичку, як пани у краю.

Я ту моду по сьогодні добре пам’ятаю!

У листах ви нам писали „нема з чого жити” ,

А тут бачу, що масток кожний з вас вмів збити.

Шо у ваших тих валізах? Певно є брилянти,

Бо в газетах тут писали, що ви шпекулянти.

Ті, що з ваших тут прибули, нам оповідають,

Шо декотрі із діпістів грубі гроші мають.

А хоч би й не говорили, то ми й так це знаєм,

Бо діпістів ми багато тут вже оглядаєм.

Коло церкви, у неділю, їх тепер багато!

Правда, діти в іншій церкві, а не в тій, де тато.

Кожний вбраний, кожний вчений, кожний титул має,

Кожний про своє геройство нам оповідає.

А скажіть, чи ви теж, пане, в УПА воювали,

Чи лише так, щоб вас більше люди шанували” ?

– Я про це вам, пане містер, завтра певно розкажу,

І все те, що в цих валізах по одному покажу.
„Ну, тимчасом вам „гут найт, бо пора вже спати.
Ви помучені їздою, треба відпочати.
До роботи не спішіться, наробитись буде час!
Ви нічим тут не журіться, відпочиньте тут у нас.
Вибачайте, що моєї „мисис” з вами не було,
Ранком вернеться з роботи, – познайомитесь, – дацо.
Нав гут найт, лягайте спати” . – Надобраніч вам, гудбай!
„Ше щось хочу вам сказати: ти і ти це пам’ятай!
Ще до прізвища мойого. – Треба знати вам, офкорс,
Що в Америці змінив я прізвище своє на Горс.
Як присягу я на вірність цій Америці складав,
Від тоді на все життя я не Конем, а Горзом став” !
Гутнайт” !
– Надобраніч, містер Горс! Дякуем сердечно,
Що стягнули ви нас тут жити раз безпечно.
„Гут найт, гут найт” ! – Надобраніч!

– Нині ми вже не на морі, а спимо на суші!
„Та лише тіла тут наші, а не наші душі.
Так, по краю наші душі потайки блукають,
І усіх нам найдороших щиро обнімають” .
– Не такі нам хмарочоси, як хати селянські,
Не такі й нам авта й меблі, хоч вони і „панські” .
– „Й не такий тут навіть нарід, хоч нашої крові,
Й не такі тут і дівчата і їх чорні брови” .
– Все тут інше, все не наше, все чуже, не рідне,
Все, що в краю ми лишили, – дорожче хоч бідне. –

Викупались, помолились, спатоньки поклались
І думками довго-довго з краєм ми прощались!
А раненько, як устали, мисис Горс також пізнали,
Добрий брекфест з нею з’їли й до роботи йти хотіли,
Щент якийсь хоч заробити, щоб „на ласці” більш не жити.
А що праці ми не мали, то цілий день „вацювали
Телевіжен в лівінгрумі” вигинаючись на гумі.

А на другий день раненько стали чистити гарненько
Всі клазети в нашім румі, і, опершися на „брумі”,
Ми про Рідний Край згадали піснею, що заспівали:

Крилець, крилець сокола дай,
Полину, злечу в Рідний Край,
Де рідна хата, наче в віночку,
Сади довкола, гори й горбочки,
Стрия квітучі береги,
Ліси, діброви, гай, луги,
А верхи гір сягають зір!

Крилець, крилець, най злечу там, –
До того щастя райських брам,
Де верхи взносить наш Бескид гордий, –
Там чародійні, тихі акорди.
Рай, супокій відчує груди,
Несіть м'я, крильця, в край прилуд,
В рай ранніх літ,
В той дивосвіт!

– Знаєш жінко? – Шей наш спонзор то добряга-чоловік!
Я поволі відкриваю в нім медалі другий бік.
– „Та ж певно, що він добряга, бо спровадив нас сюди,
І дає нам тут нагоду, щоб позбулись ми біди.
Даром сидимо в цій хаті, даром їсти нам дає,
Донечка їсть все, що хоче й молоко щоденно п'є.
Їх у хаті, мов немає, їздять все щось купувать.
Ах! Я навіть і забула, що будуть дочка і зять,
І сини з жінками прийдуть, і всі внуки, – нас пізнать.
Завчасу ми зодягнімось, щоб, як треба поміч дати
До обіду накривати, подавати всім їжу,
Ми змогли їм послужити. Я їм зараз це скажу” .

– Не журіться, май дір мисис, я сама це все зроблю.
Хоч ми з вами лиш пізнались, то я дуже вас люблю.

Хочемо вас привітати, щоб пізнали й ви нас всіх.
Щоб ви в кухні помагали, то, на правду, був би гріх!
Дякую, переодягайтесь, я зроблю це все сама,
Майже все готове маю, турбуватись чим нема!

Ось вже авта заїжджають, висипляється рідня.
Позаходили вже в хату: сміхи, крики, метушня.
Сходимо й ми у вітальню, всі до нас „гелов, гелов”!
Ми всміхаємось чемненько та й собі до них „гелов”.
Говорити? Зглянься Боже! Ох, коли б я це був знав,
Був би я англійську мову день і ніч студіював.
А, я дурень, час там тратив на політику дурну,
А ось тут я по-англійськи ані словечка не втну.
Раз руками, раз ногами, головою теж махав,
Чим лиш міг я, тим в розмові обоїм нам помагав.
Посідали. Перше місце господарі нам дали,
І припрошувати стали, щоб ми їли і пили.
– „Я казав вам, що для вас я рум вже маю, – а нема”.
Щось сказав Горс по-англійськи, й засміялася сім’я.
Трішки стало веселіше, дехто випив, дехто ні.
Почали давать подарки: жінці, донечці, мені.
Ми знесли свої подарки, що для них ми привезли
У валізі, й все роздавши, в ній брилянтів не знайшли.
Ми дали все українське: і альбоми, й касетки,
Вишиті блюзки прекрасні, подушки, і писанки.
Всі аж роти відчиняли, як побачили це все,
І питали скільки, скільки нас коштує разом це.
Дякували за презенти, тішились тим усім,
Гамір не втихав у хаті, радість виповнила дім.
Та не радувалось серце в нас „нових” тут того дня,
Як почули, що чужою мовою уся рідня
Так говорить, наче зроду, ” кість від кості” – айриші,
А то наші українці, та без рідної душі.
– Дякуем вам, пані мисис, за гостинність, за ваш труд,
Вам пора й нам відпочити, ранком вас побачим тут.
З усіма ми попрощались й спати нагору пішли,

Та, одначе, сон не брався, довго спати не могли.
Українці батько й мати, а всі діти мов чужі.
Чи доня моя такою виросте? О, ні! Ні! Ні!!!

* * *

Спонзор дуже був гостинний, даром тижнями держав,
Поки нам роботу в шапі, по знайомству, підшукав.
Як був час, ми говорили, часто слухав я й мовчав,
Як мені він про життя тут часто лекції давав.
– „Тут „олмовст” всі мають кари, пішки мало хто іде,
А болота на дорозі не побачите ніде!
Тут всі рівні, кожний паном є для себе і дацо,
Маєш право заробити і пропити та й дацо.
З голови ти капелюх свій перед другим не скидай,
Бо тут інший ніж у краю поздоровлення звичай.
От, коли зустрінеш жінку, перший не поздоровляй,
Доки вона не „галовкне”, ти її не зачіпай!
Як заходиш до офісу, то не стукай до дверей,
Як не здіймеш капелюха, то й так буде все о–кей.
Можеш навіть закурити, як до уряду ввійдеш,
Тим докажеш, що ти довго вже в Америці живеш.
А свистати можеш всюди, свист тут добрий тон зовсім,
Можуть й свиснути на тебе, образитись тут нічим.
Добре завжди мати в писку „цю-гам” або „цю-табак”,
Бо, нічого не жувати, не лицює аж ніяк.
До парафії належиш, то одне все пам’ятай,
Ксьондзові, щоб і присягався, то „кредиту” не давай.
Як в кіно часами зайдеш, то узяти не забудь
Кукурудзи повну торбу, – в кіно всі її гризуть.
Не „бадруйся”, що не буде торби кинути ніде,
Можеш кинути під ноги, не одна там буде вже.
Краватки тепер у моді із малюнком літаків,
Крокодилів, мавп, ведмедів, бузьків, індиків і псів.
А шарпетки модні білі, чи червоні, якби кров,

Чорний „сут”, червоні „шуси”, так вбирається мій Джов.
Ниво просто пий із пляшки, склянка тільки для води,
А як сам сидиш в кімнаті, на стіл ноги поклади.
Я тобі про всі ті речі, мій Іване, розказав,
Щоб ти скорше із діпіста, як – то кажуть, ”паном став”:
Так навчав мене мій спонзор, як то паном стати тут,
І в презенті, на початок, дав мені свій власний „сут”.
– „Як стару покинеш моду, не пізнає вже ніхто,
Що ти лиш пів року тутки у Америці, – дацо”.

Я подякував за сута, й хоч мій власний добрий був,
То таки американський я на себе натягнув.
Правду говорив мій спонзор, що тут сут змінє все!
Позміняв він і діпістів, що не видно їх ніде.
Де поділась наша молодь, що її ніде нема?
В гарних сутах між чужими стала вже не та сама.
Наших „гирлс” ти не пізнаєш. Вдень штани червоні – сі,
Подготоване волосся, ланцюжочок на носі.
Ланцюжочки і на шиї, ланцюжки і на руках,
Червонило на обличчі, папіроска у зубах!
В церкві ти їх не побачиш, бо в суботу цілу ніч
Прогуляли аж до ранку, то й заспали ясна річ.
– „Зрештою по-українськи з них не знає вже ніхто,
Замість нудитись у церкві, краще виспатись – й дацо” .
– Не кажу я, що усі так поступають. Ні! Ні! Ні!
Є між ними одиниці, що подобались мені,
Не тому, що дуже гарні, а тому, що наші ще,
Що для них тут українське – це своє, а не чуже!
„Треба способу шукати, щоб зарадити біді” !
Корінь лиха не в чужому, а у рідному гнізді.
В партіях, що потворились й що раз більше їх росте,
Що і молодь поділили, щоб боролася за те,
Хто найбільше Україні прислужився у сварні
За прапори й провідництво серед нас на чужині.
Як би молодь не ділилась, а в гурті одним жила,
Бачила б, яка в ній сила, до чужих би не ішла.
Правду жінка говорила. Я тепер таки прозрів,

І лиш скільки в мене сили, стану закидати рів!
Чи це вдасться? То побачу, але поти не спічну,
Поки ці рови не зникнуть і побачу лиш одну
Українську нашу молодь, що на зміну прийде нам,
Що дасть відсіч каригідним політикам-партачам!

* * *

Вже пів року я працюю, вже й готівку маю я,
Та за нашим Рідним Краєм тужу – тужу без кінця.
Спонзорам ми дуже вдячні, що зробили це для нас,
Що спровадили й живили даром в себе довший час.
Ми сердешно розпрощались й розійшлися, мов брати,
Хоч кажу йому все „пане”, він мені братерське „ти” .
Це, що він багато любить говорити про церкви,
То не дуже – то дивуюсь, бо це так, як я чи ви,
Говорили про партійців, бандерівців, ОЧСУ,
Мельниківців, УНРаду. Скільки стратили часу?!
Та тепер уже набридло знов про це тут говорить!
Ми тепер прозріли трохи, бо чужина нас учить,
Що ось тут не в тому справа, хто є вождь, хто поведе,
А в тому, як тут задержать покоління молоде,
Щоб у душі українським виростати тут могло,
І в чужі сильні табори, що манять його, не йшло.
В спонзора хоч інша мова, інше прізвище, та знай,
Що любив він і любить даліше Рідний Нарід, Рідний Край!
Їх таких, як наш, багато. Розуміймо їх, як слід!
Нашому і всім спонзорам ми бажаєм – Многих Літ!
Хай з нас мають тут потіху й не жаліються на нас,
Що пропала їхня праця, їх любов, гроші і час.

* * *

– „Ой, не знаю я, Іване, чи тобі я це казав,
Як один, з прибулих ваших, амбасадором тут став.
Ось я пушу „тейпрекордер”, – ти послухай і пізнай
Яких то амбасадорів, має наш нещасний край!
Я ненароком цю тасьму на пікніку накрутив,

Та за ті його дурниці, я йому б ще ще заплатив.
Я покручу, а ти слухай” . – Слухаю, як балак тне
Амбасадор... Знаний голос!!! Гриць Мазниця??? А, бігме!
„Подумайте! Я до школи років шість взимі ходив,
І тоді вже не одного я політики навчив.
Два плюс два у всіх чотири, – а в мене було аж сім!
Як мене любив учитель, того і не оповім.
Він мене в тій самій клясі два-три роки залишав,
І тоді я, хоч і з трудом, а таки матуру здав.
За шість років то я вивчив віршиків два про цапів,
І, як став їх говорити, то мій вчитель аж сапів!
І тому мій добрий батько, бачачи, що я все знав,
Вже до школи на науку більше і не посилав.
Він боявся, що, як в школу я ще трохи походжу,
Атом винайти я зможу і його ним розсаджу.
Він післав мене худобу пасти людям, бо у нас
Не було тоді корови, а коза лиш, прошу вас.
З нею я не раз як стану і балачку заведу,
То її на дві лопатки в політиці покладу.
Я, як їй про Україну говорити розпічну,
То говорю, і говорю, і тоді аж відпічну,
Як козуня скаже МEEEEЕЕ, – значить розуміє,
Я жалів лиш, що козуня – говорить не вміє...
І як часом за недогляд польові зловили,
Іншим обійшлось безкарно, а мене лупили.
Я сказав вам, що худобу я пас і громадську,
І, як пас, то раз знайшов я шаблю, ше й козацьку!
Від тоді то я у бійці, на чімсь весіллю,
Як котромусь, що боявся, як порцію вділю,
То відразу на вереті його забирали,
Але не мене, а інших в кримінал саджали!
Бо в політиці так завжди треба сплянувати,
Шоб комусь пришити латку, себе заховати!

Врешті час прийшов кохатись, до дівчат ходити,
Треба ж було на цукерки грейцар заробити.

Часто мусів я до жида йти дрова рубати,
В бочку воду наносити, гній повикидати,
Бо хоч жид не мав худоби, а коршму для хлопа,
То у нього гною завжди була повна шопа!
Він мені за це цукерків, тютюну пів пачки,
Навіть часом облизати дав кістки із качки. Ая!
З дівчатами треба вміти в політику гратись,
Щоб потайки в той сам вечір з кількома стрічатись!
Купував одній цукерки, іншій „воду з газом” ,
Іншій, знов дипломатично, десь за перелазом,
Про політику торочив, щоб вона це знала,
Що на будь-якого дурня легко не попала!
Мав поводження шалене, в мені всі кохались,
А, як я пішов до війська, – всі повіддавались!

В війську, як мене пізнали, зараз приділили
До найгіршої в тій роті, впертої кобили,
Бо побачили, що з мене зможуть „бути люди” ,
І мене, навіть кобила вперта, слухать буде!
Я кажу вам, за пів року не тота кобила!!!
Як Польща в війну попала, – бомба її вбила!

А я, як старий політик, хоч й в полон попався,
То дипломатично в групу смітярів упхався.
Їздив автом по дорогах сміття забирати,
І почав дипломатично першу скрипку грати!
Завжди біля бочки перший, останній в роботі,
В інших голод, – а у мене слини повно в роті!
Й через те лиш кляті німці ту війну програли,
Що мене в війні за Польщу у полон забрали.
Я ж бо їх так проклинав все, хоч клятьби не вчився,
Що з Гітлером все те сталось, про що я молився!
І, як кажуть „без прокльону ані до порога” ,
То такі прокльони знати, в мене дар від Бога!
Я найкраще проклинаю, як скрегочуть зуби,
Бо тоді, слово, як вийде, то вже дійсно губе!

Німці йдуть на Україну, а мене лишають
Й до баверки, на роботу, дурня призначають.
Є що пити, і курити, й сала не бракує,
І баверка по вечері пополітикує,
Бо вже бачить, що і з нею може бути лихо,
То, щоб я і не зробив їй, мусить бути тихо!
Німаки таки програли, вернулись додому,
Стали мені поклонятись так, мовби святому.
Я робити вже не мусів, бо попав в ДШісти,
Там дали мені квартиру, вбрали, дали їсти,
А по трьох роках за море декого пустили.
Я приїхав, а газети вже проголосили:
„Кожний з тих, хто тут приїхав мусить пам'ятати,
Що він має Україну репрезентувати!”
І так я, той амбасадор, що приїхав з Краю,
Вдень працюю при будові, ніччю замітаю...
На полиці в мене в хаті є книжок багато,
Бо я, як політик мудрий, то так, як мій тато:
Ні читати, ні писати, ні порахувати
Він не вмів, а вмів направду політикувати.
Бо політика, – це штука, треба її знати!
Не книжковий, а свій власний розум треба мати!
В мене є він! Тож його вам щиро всім бажаю,
Бо тепер на тім кінчаю, і вже відїжджаю.

* *
* *

– 1952 –

Дуже часто, у неділі, я до спонзора ходив,
Бо любив мене він дуже, і як жити мене вчив.
Часто у розмові другі докидали кілька слів,
Виявляючи на нас свій батьківський невинний гнів.
В п'ятдесятім другім році містер Марч ось так почав:
/Не один із тих „старих” тут, що його я ранше знав/.

– „Як я тут приїхав у найтін ов файф,

Твоз комплітлі дифрент авр юкрєнен лайф.
Піпол гар не мали, так, як мають нав,
А по-америцки з нас ніхто не знав!
Бувало, зберемось, зробимо гостину,
Для Церкви й для Краю зложимо данину,
При тому муншайки вип'ємо з бочілку,
Та й було весело тому, хто мав дівку.
Бат тудей? – О, брадер, всьо ся сцєньцювало,
Від коли ДПістів – тих сюди нагнало!
Самі пани з Краю! Самі вищі сфери!
Самі – ю нов, лиш лідери і політикери!
Сваруться, жеруться тут поміж собою,
А нас закликають, щоб ми йшли до бою!
Всіх повисилали б за Край воювати!
Всі кричать, щоб гроші їм на Край давати, сі?!
Бат я не дам ні на Край, ні на середину!
Сі, я ж маю власний гавз і власну родину!
Як би я не вацювався, то всі свої бонди
Я би мусів, вам ДПістам видати на Фонди.
Нав, часи для вас тут добрі, еврибади має кар,
Еврибади гавз свій має і у гавзі власний бар!
Та й напевно в банку центів трохи має,
Та й політику крайову кожний з вас тут грає,
Бо кажете, що між „нами” мудрих тут немає,
І, що через нас, ” старих тих” , справа пропадає!
Велл, побачимо, що ви тут зробите, панове?!
Ви приїхали до нас тут, де вже все готове:
Маєте, свої церкви і Народні Доми,
А все це за наші гроші! Збудували вам їх – ми!!!
Ю сі? Ми вже надавались, а тепер давайте ви!
Нас, ” старих” , ви не бадруйте, не крутіть нам голови!!!

* *
*

Сі, як я тут приїхав у найтін ов файф,
Твоз комплітлі дифрент авр юкрєнен лайф!

Для одного хлопа – лиш одна все вайф,
І в кожного чілдрен не менше ніж файф.
Баби в пенцах не ходили і не пайнтувались,
Не ходили до бар пити, і не файтувались.
В пенцах, як хто був, то газда. Він був в хаті босом!
Ну, ну, най би була спробувала баба своїм носом
Так крутити, як то крутить собі вона нині...
Голова була б розбита на дві половині!
Котра тоді баба ліпстик і крем уживала?
Котра зупу свому газді з кени відгрівала?
Та ж, бувало, як наварить газді банячище,
А той, собі як втлооче в своє животище,
То тоді міг штири шихти робити в фабриці,
Та на обертайм ше й бабу випрати по пиці!
Бо то, знаєте, ше з Краю гебит той тримався,
Шо, як хлоп не виправ бабу, то эле почувався,
А як баба не дістала, то собі гадала,
Шо вона для свого газди до нічого стала.
Але, як хлоп своїй бабі вимасував плечі,
То некст дей вона щаслива була і до речі!
Хто з нас знав про ракінг чири, кавчі, лівінг руми?
Хто з нас жував цю-тебеко, або інші гуми?
Хто з нас до дітей у хаті, гавкав по-англіцки?
Чії діти називались Семі, Люї, Іцки?
Так тепер всьо сценьцювалось, шо годі пізнати,
Навіть мою власну місис, й нема шо казати!
– „Сиди тихо і шарап”, – зараз тобі каже,
Та й на опен дор віт фінг’ер зараз тобі вкаже...
Колись, то я свою місис Ганкою міг звати,
А тепер... Хай Бог боронить! Гані, – мус казати...
Тепер моя Гані каже, ” як я в тебе жінка,
То на Крістмас презент мусиш дати мені мінка,
А, як хочеш, щоб я олвейз гарно виглядала,
То і дреску купи нову, бо тамта нездала.
Замість Ганки – маю тробел, чардж екавнт і били,
Того всього в Америці нас жінки навчили.

Але тішусь, що не тільки я той тробель маю!
Подивіться на тих наших, що прибули з Краю!
Та то такі лизуни, перше лижуть руки,
А потому вам на старість подають науки:
„Не кажіть – „місис”, а пані, і не кажіть „містер”,
А кажіть, пане професор, інженер, магістер.
Не пийте пиво із пляшки, а пийте із склянки,
Не давайте „милк” до кави, а дайте сметанки!”
Ю сі, та ваша сметанка, що з Краю прибула,
То ще скорше ніж ми, ” старі”, про Край свій забула.
На словах, то патріоти, що краших немає,
Та, як прийде до „колекти”, то кожний втікає...
Бо то він привик у кемпах, що йому давали,
І для нього з капелюхом гроші відсилали!
Але я заговорився, а там моя місис,
По дінері наскладала повніський „синк” дішис.
Мушу йти, бо буде тробель, як я не помию...
Я сам собі все роблю, прасую і шию...
Моя місис, май дір френд, не крайова пані!
Вона собі господиня, моя дірест Гані!!!

* * *

У мене був батько...
Як в кожного з нас.
Та мій терпеливий,
Ласкавий, мов Спас!
В житті він багато
хрестів переніс,
проллявши чимало
і поту, і сліз.
Вернувшись з Сибіру,
З синів трьох, що мав,
Він двох рік за роком
В могилу поклав.

А третього сина,
в живих, що оставсь,
щоб взяти в обійми
свої, не діждавсь...
Сьогодні коверта,
Я скоро роздер...
Слова телеграми:
„Наш батько помер” ...

Сьогодні я, Батьку,
несу хрест, як Ти.
Тебе попросати
не можу прийти!

На похорон Твій там
думками лечу,
й залившись сьозами,
молитву шепчу.

Щоб Бог Тебе в царстві
своєму згадав,
і волю Вкраїні,
як житиму дав.

Тоді я на гріб Твій
там зможу прийти,
а зараз не можу...
Ти ж знаєш!... Прости!!!

* * *

РІЗДВЯНА ПІСНЯ

Я мрію про чудовий край,
Про наші свята, наш звичай,
Де, як зірка засяє,
То всім сповіщає:
„Христос родився! – пам’ятай” .
У хаті сіно і дідух,
Всі веселяться, всюди рух,

Всі Христа величають разом,
Всі радіють Христовим Різдром.

Я мрію про чудовий край,
Де наші свята, наш звичай,
Де до тата й до мами
Ми йшли з пампухами
Й віншівкою: „Боже, шастя дай”!
Сльози капали з очей нераз
У цей святсчний божий час,
Бо когось не було за столом,
Шоб радів разом з нами Різдром!

Я мрію про чудовий край...
Ти, його, Боже, захищай!
Там моя вся родина,
Там рідна хатина,
Туди вернутись, Боже, дай!
О, Боже, з неба висоти,
Ти лиш один можеш спасти
Бідний нарід, що гине за те,
Шо Тебе не відрікся, Христе!

* *
*

КОНВЕНЦІЯ УККА

Знову делегатів УККА скликає,
Пощо, я не знаю, мабуть лиш на баль,
Шоб не нарікали наші піонери,
Шо й десятку дати на Конгрес той, жаль.
Хто в Союзі братським паном президентом,
Той в Конгресі також мусить бути ним,
Бо статут Конгресу чим більше справляють,
Більше й прав дає він завжди тим самим.
Тож і делегатом часто вибирають

Лиш такого мужа, що в Союз попав,
Шо вкладки збирає і відсотки має,
Й через те і мову рідну вчитись став.
Також делегата партія пішла там,
Щоб підносив руку й в долоні бив,
Як маленький „вождик” знак подасть для нього,
Шо відносну справу він, „вождь”, одобрих.
Дехто на нарадах трішки задрімає,
Й збудиться доперва аж під їх кінець
Й скаже, щоб йому знов все те повторити,
Бо, якраз в цій справі, в нього є взірць,
Як на місці Відділ має працювати,
Щоб бенкет зробити, й „Свято Пирогів”,
Й влаштувати пікнік, щоб в громаді знали,
Шо Конгрес не має власних ворогів,
Шо його хотіли б скоро погребати,
А навпаки. Кожний поміч завжди дасть,
Як в Конгресі люди будуть засідати,
Шо і розум мають, а не тільки власть.

Певно, шо й жінки там також будуть брати
Учась у нарадах, щоб на капелюх
Очі всі звертали й те занотували,
Шо не спить, а діє і Жіночий Рух.
Як би міг відбутись баль на повну скалю,
Як жінок забракло б до танку панам?
Дехто нарікав би, шо зробив дурницю,
Що не взяв дружину, а поїхав сам!
Може при знайомстві, випивши чарчину
І поговоривши так ні в два, ні в п'ять,
Пані ненавмисне й про дочку згадає,
Й так за рік у неї може бути зять!
Також може бути, /а таке буває/,
Шо вдівець вдовичку візьме у танець,
Та й за ті діти, що за виїзд має,
Щоб не відлюбилась, дасть їй перстенець.

Як Конгрес відбувся, "Свобода" опише,
Знімок повно буде і гарненьких слів,
Й буде закликати, щоб платити більше,
Та критикувати, щоб ніхто не смів.

* * *

БО АМЕРИКУ ЛЮБЛЮ

(Пісня)

Хай, хто хоче, нарікає
Й все плюгавить так, як знає,
Та цього я не встидаюсь
І вам щиро тут признаюсь,
Що Америку люблю,
Бо що хочу, те й роблю!

Та не кожний користає
Із усіх тих прав, що має,
Бо, наприклад, жінка нині,
Ше не кожна в спідничині,
Коротенькій вийде з хати,
Гарні ніжки показати.

Ми нічим не переймаємось!
Всьому пильно приглядаємось,
Що погане, відкидаймо,
А що добре, те сприймаймо,
Бож: на це ми вийшли з хати,
Щоб так жить, як демократи!

Та у нас така натура:
Кричимо, "Там диктатура"!
Тут свободи ми не зносим
Й диктатури більше просим!
Нам, здається, добре, люди,
В світі вже ніде не буде!

„ЗАПОРОЖЕЦЬ В АМЕРИЦІ“

Іван: – Ой, шось дуже загулявся,
Ледве з нею я розстався,
Буде „вайф” мене сварити
І не схоче говорити.
Я заїхав там до бари,
Випив „віски” дві до пари,
Присілась до мене „гани”,
„Нав” обое „вві ар” п’яні.
Я мав „пей” дати на рату,
От, за тую нашу хату,
„Вел, бат моні” покотились,
Ми за них обое впились.
Думав з нею я розстатись,
Навіть і не цілуватись,
„Бат” вона була „со найс-найс,
Дет ай кісд гир мор ден твайс”!

Ой, погані тоті бари,
Кожний там тримаєсь пари,
В мене жіночка миленька,
Певно журиться, бідненька.

Одарка: – Відкіля це ти узявся?
Де так довго „бомував”?
„Телевіжен” попсувався,
Може б так „пофіксував”!
Де так довго волочився?
З ким так „віску” попивав?
Було „найс” надворі нині,
„Кари ввай” не „клінував”?! .

Іван: – „Ліссен, дарлінг”, гав ит гешпенд,
Шейм бере мене тепер:
Я собі сів коло „бари”,
А вона теж „овердер”.

Потім сіла коло мене
І спитала, "мей ай гев а дрінк" ?
Алеж „шур” сказав я чемно, –
І ми випили „ту мач, ай тгінк” .

Одарка: – Лиш пили, пили, пили,
Ти признаєшся!
„Гав мач моні ю льост” , –
Не хочеш сказати!

Іван: – Я кажу „ай донт гев моні!
Ол ай гев, ” из” центів п’ять!

Одарка: – „Гу вил” рату „пей” за тую нашу хату?
„Гу” за „кару” , за машину до прання?

Іван: – Я кажу, що я пив мало,
„Ші” випила „ол” сама.

Одарка: – „Гу вил” рату „пей” за „кару” ,
За машину до прання?!
„Ай” до „корту гов туморов,
Аплікейшен” занесу,
І тебе, як вірним бути,
Раз назавжди я навчу!

Ти волочишся щоночі,
„Ай, пур вумен” все сама.
Ні до кого пригорнутись,
Й ”файтуватись” з ким нема!
Щілу нічку „я вацюю” ,
Ю кийм бек говм” вже, чи ні,
Чи вкупив знов мені „ковта” ,
Бо тамті „ол” вже старі!

Іван: – Ось лукава, вража жінка,
Зараз сльози пролива,

Щоб купити їй знов ковта,
Хоч в „кльозеті” має два!

Одарка: – Ой, коли б я перше знала,
Що такий ти є скупар,
Я була б ще „джаб” тримала,
Був би в мене власний „бар” .
Жить не хочу більш з тобою,
Постараюсь о „диворс” !
Сто талярів ти шотижня
Заплатиш мені, ” офкорз” !

Іван: –Бачите? Ось вража жінка
Хоче мене покидать,
Та й ще хоче „гандред долярс” ,
Щоб у тиждень їй давать!
А я сам грошей не маю,
„Ай кен гов нов мор ту бар” !
„Гуз гоінг пей май іншуренс,
Телевіжен енд май кар” ?

Одарка: – А де ж ділись твої гроші?
Чом до банку не давав?
Я була б їх нині мала,
„Троблю був би ти не мав!

„Ю джаст ввейт, айм гоне шов ю” ,
Будеш, будеш пам’ятать,
Будеш тямить, ” лейзі боме” ,
Як то „моні спендувать” !
Вже не будеш більше в „барі”
Пити „віскі віт юр френд” ,
Будеш в „шاپі обертайми”
Відробляти на „вікенд” !

Іван: – „О, май дарлінг, о, май гані,
Пліз бі кваст, тейк юр тайм” !

Одарка: – „Нов, нов, брадер, нов, нов, брадер,
Джаст донт бі нав вери файн” !

ОВОЄ: – Од. – Жить не хочу більш з тобою!
Ів. – Жить не хоче більш зі мною!

Од. – Постараюсь о „диворс” !
Ів. – Постараєсь о „диворс” !

Од. – Сто талярів ти щотижня, –
Ів. – Сто талярів я щотижня, –

Од. – Сто талярів ти щотижня, –
Ів. – Сто талярів я щотижня,

Од. – Заплатиш мені „офкорс” ! /3 р./.
Іван– Заплачу тобі „офкорс” ! /3 р./

* * *

ГЕЙ – ГУ, ГЕЙ – ГА!

(Пісня)

Гей–гу, гей–га!

Так завжди в нас бува,

Шо ми в важних всіх справах,

Все ділимось на два:

Ми маєм дві релігії, два календарі,

І в тій самій фамілії є: нові й старі.

Гей–гу, гей–га, для нас важне є – два!

Гей–гу, гей–га! Так завжди в нас бува,

Як хочемо шось мати, то хочем мати два.

Наприклад – кардиналів, і патріархів два:

Одного в місті Кия, одного в місті Льва.

Вже в УККА є президентів два.

Гей, гей, гей, гей! Буде все „окей”!
Ми дальше помандруем по знаній всім нам „ввей”!
Ми будемо ділитись у всім на „двійкарів”,
І будемо копати шо день, то глибший рів!
„В такій добі? Кому?” – Самі собі!
Гей! Га!

* *
* *

СОЮЗ ДАСТЬ ПОМІЧ Й „СВОБОДА”

Ми, українці, славна нація,
Ми, ” політична еміграція” ,
Замандрувавши в вільний світ,
З наших надбань даем вам звіт.

Ми тут усе, що хочем, – маємо,
Про Україну ми теж дбаємо,
А цього доказом якраз,
Шо стільки партій є у нас.

Як довго житимем, то партії
Плекати будем в демократії,
Шоб президентом кожний з нас
Був на Україні в слушний час.

Ми поведемо нашу націю
Так, як ведемо еміграцію:
Під патронатом „Свободи” ,
До забезпечень від біди.

Як буде в нас асекурація,
Сильною буде наша нація,
Бо, як би трапилась біда,
Союз дасть поміч й „Свобода” !

ЦЕ НАЙКРАЩА ПОЛІТИКА

(Пісня 1943 р.)

Ввесь світ б'ється, кров скрізь летиться,
Б'ється з бробою в руках!
Комуна все ще лютує
В наших селах і містах!
Ворога знищить лиш одно –
Фахова сила – це військо!

Всіх навчаєм і запевняєм,
Що народ сам долю кує.
Що війна не знає жартів,
І без зброї нич не дає.
Гей–га, не політика,
Добуває волю, а сильна рука!
Йти до бою й мати зброю,
Це найкраща політика!

Коли маємо нагоду,
Тож за зброю чим скорій!
Бо без зброї, шкода всього,
І політиків, і мрій!
Не форма нам важна, а зміст:
Стрілець, летун, моряк, танкіст!
Всіх навчаєм і т. д.

* * *

Василь ГОЛОС

НАШИМ ПОЛІТИКАМ

Не борімся між собою,
Бо ідея в нас одна:
Люба наша Україна
Лиш Соборна і Вільна.

Замість сили витрачати
Щам за те, хто поведе,
Витрачаймо, щоб тутешнє
Покоління молоде

Не цуралось свого роду
Й не служило тим богам,
Що для нас вони чортами,
А братами ворогам.

Витрачаймо наші сили,
Щоб були ми, як граніт,
Щоб незламну нашу силу
Знав ворожий нам весь світ.

Витрачаймо наші сили,
Бо далеко нам ще йти,
Щоб з-за моря на Україну
Ждану волю донести!

Донести її ми зможем,
Як ненависть зникне в нас,
Як по-божому ми сили
Тратитимем кожний раз.

* * *

Василь ГОЛОС

ЗУСТРІЧАТИСЯ ЧИ НІ?

Зустрічатися чи ні,
Це однаково мені
Літ утрачених не верне
І життя тим не поверне,
Що смертельна їм заплата
З рук прийшла катюги – брата.

Доносив же ж брат на брата?
Убивав син маму, тата?!
Раз до партії вписався
Й крові братньої нассався,
Хто б він не був, він усюди
„Братом” – комуністом буде.

Тож з такими говорити,
З ними культобмін ширити,
Значить – бути їм подібним
Та і врешті, може, й здібним
Жити так, як і вони,
Отже „чесно”, „ без вини” !

Так чого ж було тікати?
Щоб „за морем” їх шукати?
В Ріднім Краю було жити,
Цілуватись, водку пити
Й „ширу правду” розказати
Про чекістські каземати!

Там на рідній Україні
Будь людиною людині!
Там, як ще живий твій тато,
Зможе підняти багато,
Що в одній із ними лаві
Ти послужиш рідній справі!

Запевни їм лиш слободу,
То не змусиш аж „за воду”
Їхати в чужу країну,
Щоб аж там про Україну
Із братами говорити,
Й з ними „культобмін” ширити.

Та для рабської культури,
Ви драконської натури,
Найріднішого там брата
Віддаєте в руки ката.

Бо у вас є постанова:
„В нас нема вільного слова”!

Доки там на Україні
Волі не буде людині,
Доки ваші діти й внуки
Сплямлені муть мати руки
Кров'ю рідних в Україні,
Що за користь з вас людині?

* * *

Василь СКОРОСТРІЛ

Дмитрові Павличкові на згадку

*Та знаю, ще живуть вони
В чужій землі, з чужої крові
Ті, що жили колись у Львові –
Ксьондзи, жандарми і пани.
З чужої миски хлечуть суп
І сперечаються донині,
Який підходить Україні –
З хрестом чи без хреста – тризуб.*

Дмитро Павличко

Та й ми вас знаєм, комуністи,
Ви теж не ті вже, що були!
Хоч вам дають вже більше їсти,
То ви із „раю” всі втекли б!

Як тільки вам дали б нагоду
За власним розумом іти,
Лишили б „рай”, – самі „за воду”,
Щоб давню волю віднайти.

Але за вами, вірні слуги,
Стоять „тавариші”, щоб ви
У морі власної наруги
Творили вірші в честь Москви.

І вас післали аж за море,
Щоб тут співають нові пісні:
Що там у вас минулось горе,
Й людині краще ніж свині;

Що там Україна процвітає,
Нові шляхи, нові доми...
А нарід наш??? – Вмирав й вмирає
Під вашим чоботом, хами!!!

Коли б земляк Дмитро Павличко
На волі жив, то знав би й те,
Що в гній своє запхавши личко,
Не знає сам про що плете.

Хіба ж не ваші колективи
В ярмо наш нарід запрягли
І орють ним колгоспні ниви,
Бо здохли з голоду воли?!

Так! Ми клялись народ любити
І кату череп роздробить!
А ти? Катам поклони бити
Й з свого народу кров точить...

Тебе, голого, не забуде
Народ український тут, і там,
Бо ти, червоний страхопуде,
Свого народу зрадник – хам!

Радійте, тіштесь глупотою
Всіх тих, що вірять в те, що ви
Україну маєте „вільною”,
Як дар червоної Москви.

Чи цар, чи інший ним чортяка,
З України все бере собі,
Багатих „визволив” із фрака,
Брудну рубашку дав тобі.

Якщо колись на смертнім ложі
Ти будеш ближче домовини,
Тоді всі наклени ворожі
Дмитра Павлички писанини

Рядочком стануть перед очі,
Як свідки діл твого життя,
В очах глибока темінь ночі
Вдле в серце голос каюття.

Та буде вже тоді запізно!
Ти смерть проситимеш собі!
За те Москва найтаншу, звісно,
Медалю з бляшки дасть тобі.

* * *

Вельмишановні пані, панове генерали,
Панове старшини, підстаршини,
І мої дорогі селепки!

Не думайте, що ще в мене й досі нема клепки,
І, що буду говорити тут про все, що знаю.
Ту вояцьку красну мову, я ще пам'ятаю,
Та в такому товаристві, я вже не вживаю.
Щоб і з вами в нашім братстві додержати кроку,
Я міняю стару клепку за нову, щороку.
Кажете, що не пізнати, щоб це помагало?
Що одну лиш заміняти, для мене замало?
Бо я нині тут говорю так, як справжній ідіот?
Я так мушу говорити, щоб з вас кожний патріот

Знав, що вишкіл я найкращий у Дивізії дістав,
І не якимсь там фірером, але штурманом зістав.
Чи ви знаєте, що кожний до мене старшина,
Як починав тяти балак, починав від сина?!
Не мав бідний наш селенко вдома що робити,
То й вирішив добровольцем в армію вступити.
А, щоб в армії служити, розуму не треба,
То, як вбрався в уніформу, виріс аж до неба.
Чи тямите Гайделягер, Нойгамер, Жіліну?
Пригадайте, яку кожний, з нас тоді мав міну.
Нею міг він і найтвердше серце розірвати,
Як, " пів до другої години", починав співати.
Всі дівчата за відвагу нас так шанували,
Що гостили, і пестили, й переночували.
А чия в тому заслуга, шанове старшини?
Хто навчив селепка штурмом йти все до дівчини?
Хто нас вчив, що нам ніколи не можна забути,
Що і найбільшій любові, кінець мусить бути?
І до нині нас у світі були б шанували,
Якби німці проти Бродів, нас були не слали.
А то замість йти за „броди", нас післали проти,
Й через ті „паршиві броди", нас взяли за дроти.
Тут селенко генералом не хотів вже бути,
І про військо, хоч би й славне, не хотів і чути.
Він журився, щоб із-за дротів сяк-так вийти ціло,
Щоб, як нас і будуть бити, то щоб не боліло.
Але згодом знов старшини, стали виростати,
Стали із бляшок відзнаки знову начіпати.
Знов життя в нас відродилось, веселіше стало,
Бо під дроти італійок більше прибувало.
Починає знов селенко, сміло штурмувати,
До дівчат тих за дротами, щоб пожартувати.
Не одну той італійку із нещастя вивів,
Що на волі так скоренько, постарівсь, посивів.

Щоб дівчата ті за морем, їх тут не пізнали,
Вони бороди і вуса тут позапускали.
Із людиною так часто, дуже часто так бува,
Що з неволі у неволю попадається знова.
Ви пані, тепер це знайте: – Ваші чоловіки,
Попались вам у неволю і то вже навіки!
Бо хто, як хто, але жінка вже не випустись ніяк,
Хоч би ти який був славний у Дивізії вояк.
Тож, панове ветерани! Вам лишається одно:
У неволі сил не тратьте і – дацо!

* * *

АРАНЖЕР ЗАБАВИ

Добри вечір, Пані і Панове!
В нас усе вже є готове,
Щоб вас тут розвеселити –
І на правду – вдоволити.

Ви лиш слухайте команди,
І при звуках, ритмі банди,
Хоч би й брала вас холера,
То тисніться до партнера.
Чи в штанях хто, чи в спідниці,
Ви тисніться – без різниці.
І нікому не дивуйтесь,
А як треба – то цілуйтесь!
Щоб хоч трішки вам тепліше,
Пригорніться ще сильніше!
А ле кажу – тільки трішки!
Уважайте, щоб на ніжки
Гарних пань не наступити,
Нагніток не надавити.
Бо сьогодні всі пані,
Взули мештики нові,

Щоб зграбненько виглядати,
Чим лиш можна, чарувати,
Лашати панів на вудку,
І... пускати їх у дудку.

Як відкриті в пані плечі,
Шия, ручки й інші речі,
То, панове, розум майте
І на це не – споглядайте!
Бо пані вже так з природи,
Убираються для моди.
В гарнім тілі – гарний рух
І приемний, навіть, дух.

Хай ніхто не нарікає,
Що поводження не має!
Бо і пань в нас не бракує,
І горілка всім смакує,
І панове міру мають,
Як клуб-соду наливають.
Хто не міг ще одружитись,
Зможе бодай залюбитись:
Як не в панні, то вдовиці,
Або в іншій молодиці,
Що на мужа нарікає,
Що замало заробляє.
Як котрась мужа шукає,
То напевно тут впіймає,
Якщо вже не молодого,
То бодай уже такого,
Що збирається в дорогу,
Щоб віддати духа Богу.

Як танцюєте, – вважайте,
І коли тулитись, – знайте!
В нас сьогодні це не гріх!
Але може бути сміх,

Як комусь... хтось на перервах...
Гратиме... на чулих нервах!
Щоб на нервах вам не грати,
То не дайтеся набрати!

Атмосфера дуже мила,
Несподіванок в нас сила,
Бо і молодь нас святкує,
Проти нас не демонструє!
Наша молодь гумор має,
Кока колу попиває,
Бо горілки вже ковтнула,
Перед тим, як тут прибула.
Дівчинка у гарній „міні” ,
Воліла би на коліні
Хлонця у куточку сісти,
З ним „потейто-чине” поїсти,
Бо ось тут не випадає!
Наше військо варту має!
„Рак енд рола” так дістали б,
Що весь вік свій пам’ятали б!

Молоді! Ним не журіться!
Йдіть в танок і попишіться!
Хай старі не нарікають,
Що потіхи з вас не мають.
Хай болить їх у коліні,
Як побачуть „міні-міні” ,
Хай кленуть у лютій злості,
Що старі у них вже кості,
Що не можуть так, як ви
Почуватись без вини.
Молодь нашу привітаймо
І гучні їй брава даймо!

Тож не спіть і не дрімайте,
А з забави користайте!

Бавтесь так, щоб пам'ятали
З ким й чому ви, танцювали!

В нас буфет смачний і таний,
Щоб ніхто не був з нас п'яний.
Є і торти, є і хрусти,
А найбільше є капусти.
І натвердо, і нам'яко,
Приготована всіляко,
Щоб, як будете щось брати,
Ще й капусти вам додати.
І до торта, і до кави,
І до кожної вам страви
Додадуть ще два, три хрусти,
І ложок дві-три капусти.
Лиш не буде котильйонів
І літаючих бальйонів.
Хлопець вже не котильйона,
А очікує мільйона!
А дівчинка, як гарненька,
Що їй тут цвітка марненька?
Замість цвітки дай їй мінка,
О, то буде твоя жінка!

Хто тут слухає команди?
Вистачить, як бубон „банди”
Вибиває рівномірно,
То вже той, хто любить вірно,
Взяв партнерку до танку,
Чи товстеньку, чи тонку
Й притулившись до грудей,
Витанцьовує, аж гей!
Танцювати в один 6ік,
Тут ще нарід не привик!
Ну, а як немає ладу,
Хтось вас часто вдарить ззаду!

Як зударяться взаємно,
То тоді навіть приємно!
Або, хто з нас хоче сісти
За столом солодке їсти,
Як виходячи ми з дому,
Наїлись ще й на потому?
З'їсти „гатдог” – інша річ!
Він хоч гріє цілу ніч!

Прошу панства! На кінець,
Хоч вже рветься вам терпець,
Я скажу ще кілька слів
Про забаву вояків:
Дивізійників, УПістів,
І найстарших ОБВУістів.
На сьогоднішній забаві,
Їх пізнати по поставі:
Кожний з них, то хлоп, як дуб,
В кожного чорнявий чуб,
І у роті лиш „тризуб” .
І козацького всі роду,
Бо горілку п'ють, як воду.
І при чарці не сваруться,
Не говорять, а жеруться
За права, за партійництво,
За вождів і хабарництво.
Ви лише про Край згадайте
І шаблі їм в руки дайте,
То голови б постинали,
Тим, що війська не зазнали.
Пивілі! Жінок тримайте,
Їм у руки не давайте,
Бо вони лоблять чужих
І не лише тих одних.
Ви пані це пам'ятайте
І з очей їх не спускайте,

А мужам кажіть все так:
„О, не ти, — буде вояк” !

Тож у нас усе впорядку.
Варт було дати десятку.

* * *

О, МІЙ РІДНИЙ КРАЮ !

(Пісня)

*Я по широкому світу блукав,
Різні країни за той час пізнав.
Всі красу і чар свій мають,
Та Тобі не дорівняють,
Ти Україно моя, дорога!*

*О, мій Рідний Краю!
Тебе ніколи не забудь!
Серце в грудях рветься, як згадаю,
Що мої там кості не спічнуть.
О, мій Рідний Краю!
Я тішусь тільки тим одним,
Що й хоч, може, я не дочекаю,
Ти, напевно, будеш знов вільним!
Ти, напевно, будеш знов вільним!
Ти, напевно, будеш знов вільним!*

*Хоч я Тебе вже давно залишив,
Та повернутись до Тебе все снів!
Ох, яка була б це радість,
Щоб вернутись там на старість —
На Україну мою, дорогу!!!*

*О, мій Рідний Краю !
Тебе ніколи не забудь! і т. д.*

„Я БОМОМ СТАВ“

Я бомом став, бомую досі, —
Подертий сут і ноги босі.
Нікому кривди не роблю,
Хоч як терплю, хоч як терплю!

Що бомом став я-- всі не знають, —
Плюють на мене, висмівають,
Хоч як терплю я день і ніч, —
Ніхто не знає в чому річ!

Ніхто не зна й не буде знати,
Чому я бомом мусів стати!
А став я ним, щоб дальше жить,
Щоб це забути, що болить!

Я бомом став й ним бути мушу!
Й хоч сам брудний, та чисту душу
В брудному тілі, я, як міг,
Досі зберіг, досі зберіг!

Зберіг і буду зберігати —
Щю душу чисту, щоб сконати,
Як бом, що був ним весь свій вік —
Долею битий — чоловік!

* * *

„ЧА — ЧА“

Котра дівчина мріє про багача,
Та мусить вміти „ЧА-ЧА-ЧА“!
А як лиш вальчика й на тому кінець, —
То трапиться вдовець!

А як в дівчини голі плечі і стан,
То, може, трапиться і пан,
А як крім „ЧА-ЧА” вміє також і твіст,
То трапиться дініст!

Тож обсервуйте люди,
Весело всім вам буде,
Бо тут танцюють „ЧА-ЧА” –
З Полтави – Бучача
Гу бойки, лемки, еліта і селенки,
В ть і гукають: „ЧА-ча-ча-ча”!
Те. моді тільки *чача і твіст*,
До них привик вже і дініст,
Забув про коломийку – козака, –
Валяє кожен дурака!

Танцює доня ЧА-ЧА, бо пуста,
Танцює мама, бо товста,
І тато свій товстий живіт тащить,
Танцює, аж тріщить!
Бабуня також молоду вдає,
Собі в долоні ЧА-ЧА б’є,
Дідуньо стогне й увесь світ клене,
ЧА-ЧА ніяк не втне!

ТОЖ ОБСЕРВУЙТЕ ЛЮДИ, і т. д.

Танцюють ОЧУСІВЦІ і СУМА,
Бо в них ідея та сама!
І мельниківці теж не відстають, –
ЧА-ЧА всі визнають!
У ЧАЧІ пластуни перед ведуть,
По „міні” зараз пізнають,
Котра з усіх найкращих пластунок, –
Покаже ЧА-ЧА крок!

Тож не сумуйте люди!
ЧА-ЧА танцюють всюди!
Навіть на Україні
Вже мода є на „міні”!
Очей ви не спускайте,
А все тут подивляйте,
Котра найкраще в „міні” –
Коліна гне!

Тепер у моді „міні”, бо ЧА-ЧА, –
Собі з’єднала глядача,
І проти них ще тільки той клене,
Хто ЧА-ЧА вже не втне!

* * *

Е П І Л О Г

Отак ми гут віродились:
Досить – досить доробились,
Зорганізували маси,
Щоб складали в наші каси,

Маєм „бари” і „сальони”
І затверджені шабльони
Щодо свят і академій,
Асекураційних премій,

Маєм все нові статuti,
Щоб до праці їх прикути,
Так, як вмієм, гараздуюм
І про край політикуєм.

ПРИЖМУРЕНИМ ОКОМ

Івананові КИРПАТОМУ

в альбом

- Був у краю Сорокатий, що писав нам вірші,
раз були вони чудові, а нераз і гірші.
- А писав він, як чували, про нашу худобу,
і лічив він худоб'ячу, всіляку хворобу.
- А газета, що писав в ній, то „НАРОДНЯ СПРАВА”,
то про нього у народі – лунала все слава!
- Припадково так згадав я, про „НАРОДНЮ СПРАВУ”,
тут в Америці Кирпатий, ширить свою славу.
- Він також Іваном зветься, та не Сорокатий,
він собі звичайно, знайте, тільки той Кирпатий.
- Сорокатий був в Сибірі, Кирпатий по світі,
волочився, то він знає, що де там в повіті...
- Сорокатий і Кирпатий, оба воювали,
у завзятих лютих боях, слави здобували!
- Билися за Україну, билися за волю,
і обидва, як знаємо, попали в неволю.
- Сорокатий до Сибіру, Кирпатий в Риміні,
а тепер у Америці – віршує про „міні”!
- Вистріляв він під Бродами, які мав лиш кулі,
і за те дістав від „врага”, тільки самі дулі!
- України не здобули, хоч лишилась слава, –
під Бродами повторилась, новітня Полтава.
- Нарід мучиться в неволі, Кирпатий в чужині,
та клянеться, що служити – буде Україні!
- Добровольцем був на фронті, добровольцем бився,
то з вояцької натури, в зброю залюбився.
До „Вільного тут Козацтва”, поступив у лави,
щоб належно боронити, рідної держави.
- Як прийде оця хвилина, хвилина до зброї,
то за волю України, тут готові „вої”!
- Сниться доля України, сниться їй воля,
а тим часом там панує, комуни неволя.

– Тут в Америці Кирпатий, зовсім не дармує,
як уміє, так для справи, днем-ніччю гарує.
– Заложив він хор церковний, голосно співає,
як „Достойно й правдиво” в церкві залунає,
– То душа ген у простори, небесні злітає,
і з ангелами у небі – Бога величає!
– Бортнянського „Алилуя” – то душа у небі, –
так молитись ми повинні – у кожній потребі!
– Та за голосно для мене, велів би тихіше,
щоб поглинувши в молитву, – молитись миліше.
– Та бере він все бравурно, на свою же моду,
бо вояцька вже натура, у нього, знай, зроду!
– Сняться Броди, і походи, вояцькі вичинки,
а не раз так мимоходом, листи від дівчинки!
– І оркестру славно має, по весіллях грає,
і не раз прекрасні танга – сам же і співає!
– Споглядає він на плечі, і на голі ноги,
гей, якби то притулитись до тої небоги!
– А ті „міні-міні-міні” – не дають спокою,
забирають увесь спокій, нуртують собою.
– Бандуристами кермує, бандури співають,
то кажу вам, вони серце, людям розривають!
– Як УПівської заграють, звернуть на народню,
Боже милий, попадаєш у якусь безодню!
– Плаче дума, плаче серце, плаче Україна,
і лишається на завжди „не забудь” хвилина!
– То Кирпатову – знай слава, за цю гру преславну,
нагадає невмірущу, славу цю недавню!
– Що гриміла в Україні, співала про волю,
про новітнє те козацтво, про майбутню долю!
– Та Кирпатий тут працює, працює потихо,
і він міцно в серці вірить, що минеться лихо!
– Що зірветься завірюха, заgrimлять гармати,
і „Вільне Козацтво” піде – Матір визволяти!
– Тож Кирпатового шануймо, хай ширить тут славу,
хай співає про Україну, про її державу!
– Так, як вмів про нього тільки, старавсь розказати,
все Кирпатового вітати каже –

Ваш Грицько Мохнатий

